

Valtuustoaloite: Koululaisten liikkumisen vahvistaminen Nakkilassa

KV 16.03.2026

Jari Myllykoski jätti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puolesta seuraavan valtuustoaloitteen:

Koululaisten fyysisen toimintakyvyn kehitys herättää huolta myös Nakkilassa. Koululaisten Move!-mittausten tulokset osoittavat, että nakkilalaisten lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky on heikentynyt valtuustokauden 2021–2025 aikana. Samaa kehitystä tukevat myös kouluterveyskyselyn tulokset, joissa lasten ja nuorten ilmoittama liikkumisen määrä ja laatu ovat laskeneet.

Move!-mittaustulokset 5. luokkalaisten osalta ovat vaihdelleet merkittävästi. Parhaimmillaan tulos oli vuonna 2023, jolloin heikon toimintakyvyn osuus oli 35 %, mutta vuonna 2024 osuus nousi 54 prosenttiin. Viimeisin mittaustulos vuodelta 2025 oli 47 %, mikä on selvästi heikempi kuin koko maan keskiarvo (35 %) sekä hyvinvointialueen keskiarvo (40 %).

Myös 8. luokkalaisten tuloksissa näkyy suurta vaihtelua. Parhaimmillaan tulos oli vuonna 2022 (63 %) ja heikoimmillaan vuonna 2024 (33 %). Vuonna 2025 tulos oli 58 %, mikä osoittaa, että kehitys ei ole ollut tasaisen myönteistä.

Samanaikaisesti kuntalaiskyselyn (2025) mukaan yli 18-vuotiaista nakkilalaisista 63 % ilmoittaa liikkuvansa viikossa vähintään 2–3 tuntia, mutta 8 % kertoo, ettei liiku lainkaan. Lähes puolet (44 %) Nakkilan 4.–5.-luokkalaista ilmoittaa liikkuvansa päivittäin vähintään tunnin, mikä on hieman enemmän kuin Satakunnassa keskimäärin. Silti kokonaiskuva viittaa siihen, että lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä on heikkenemistä.

On tärkeää todeta, että Nakkilassa liikkumisen edistämiseksi tehdään jo paljon. Kunnassa on esimerkiksi käytössä Liikkuva koulu -tyyppisiä toimintamalleja, harrastamisen Suomen mallin kerhoja, liikuntakerhoja, välituntiliikunnan koulutusta sekä seurojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Myös liikuntapaikkojen käyttöaste on korkea ja tiloja tarjotaan maksutta seurojen käyttöön.

Tästä huolimatta Move!-mittausten tulokset osoittavat, että nykyiset toimet eivät yksin riitä kääntämään kehitystä pysyvästi parempaan suuntaan.

Koululaisten riittävä liikkuminen on keskeinen tekijä lasten terveydelle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Liikkumattomuuden lisääntyminen näkyy pitkällä aikavälillä myös kuntien terveysmenoissa ja hyvinvointipalvelujen tarpeessa.

Edellä esitetyillä perusteilla esitämme, että

Nakkilan kunnan sivistysvaliokunta ottaa valmisteltavakseen kokonaisarvion siitä, kuinka koululaisten päivittäistä liikkumista voidaan Nakkilassa nykyistä tehokkaammin edistää.

Päätös

Valtuusto lähetti aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Aloite on (1) toteuttamiskelpoinen ja (2) kunnan toimialaa koskeva. Aloite ei ole (3) samankaltainen aiempien aloitteiden kanssa tai olemassa olevan toiminnan kanssa sekä (4) siihen ole mahdollista saada vastausta kysymällä.

Kyseisten ehtojen toteutuessa aloitteet on Nakkilan kunnassa säännönmukaisesti lähetetty valmisteluun.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Ojakoski Markus
Päätösehdotus	Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistysvaliokunnan valmisteltavaksi.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	sivistysvaliokunta

SivVal 18.8.2026 § 46
61/12.04.00/2026

Valmistelija Sivistysjohtaja Koski Jari

Nakkilan kunnan sivistysvaliokunta on ottanut valmisteltavakseen kokonaisarvion siitä, miten koululaisten päivittäistä liikkumista voidaan kunnassa edistää nykyistä tehokkaammin. Valmistelun pohjana toimivat 1.8.2026 voimaan astuneet paikalliset opetussuunnitelman tarkennukset sekä Nakkilan eri koulujen, kuten Nakkilan yhteiskoulun ja lukion sekä alakoulujen, sovittujen käytäntöjen ja toimintamallien yhdistäminen.

Opetussuunnitelman luvussa 4.2.3 edellytetään, että jokaisessa kunnan koulussa on käytössä liikunnallista elämäntapaa vahvistavia malleja. Tavoitteeseen pyritään järjestämällä säännöllisesti pidempiä ja aktivoivia välitunteja, huolehtimalla liikuntavälineiden sekä -paikkojen riittävästä saatavuudesta sekä tarjoamalla ohjattua välituntitoimintaa. Lisäksi jokainen koulu sitoutuu järjestämään vähintään yhden liikuntapäivän lukuvuodessa, kehittämään Move! prosessia kokonaisuudessaan ja hyödyntämään Move!-mittausten tuloksia suunnitelmallisesti opetuksen ja terveystarkastusten tukena sekä kirjaamaan konkreettiset edistämistoimet osaksi lukuvuosisuunnitelmiaan. Move!prosessin kehittämisellä tarkoitetaan testin harjoittelua, vakioitua testitilannetta ja oppilaiden motivointia yrittämään parhaansa testitilanteessa.

Alakoulun puolella Kirkonseudun koulussa liikkumista lisääviä toimintatapoja toteutetaan arjessa erittäin monipuolisesti. Aktiivisia pitkiä välitunteja tuetaan muun muassa kouluttamalla oppilaita

Välkkäri-ohjaajiksi vetämään toimintaa kahdesti viikossa, järjestämällä viikoittaisia tanssivälitunteja sekä Liikkuva koulu -tiimin organisoimilla kuukausittaisilla teematurnauksilla, kuten norsu- ja nuijapallolla. Oppituntien aikaista liikkumista lisätään luokissa treenattavilla kuukausihaasteilla sekä hyödyntämällä Peppu irti penkistä -materiaalia toiminnallisessa opetuksessa.

Aktiivisia koulumatkoja edistetään Fiksusti kouluun -hankkeen puitteissa muun muassa liikenneraadin suunnittelemalla pyörämiitillä sekä osallistumisella Koulut kävelevät -hankkeeseen, jossa käveltyjä koulumatkoja kirjataan Walk15-sovellukseen. Välineiden saatavuus ja liikkumisen edellytykset varmistetaan leikkimökistä toimivalla, oppilaiden itsensä ylläpitämällä välituntilainaamalla. Lisäksi alakoulussa otetaan käyttöön liikuntalukkari, jossa paljon välineistöä vaativien lajien, kuten telinevoimistelun, suunnistuksen ja lentopallon, suorituspaikat valmistellaan ja purataan kootusti, mikä mahdollistaa välineiden joustavan käytön myös muiden oppituntien aikana. Oppilaiden osallisuutta vahvistetaan Välkkäri-toiminnan lisäksi kartoittamalla heidän kiinnostuksen kohteitaan ja tarjoamalla mahdollisuuksia oman harrastuksen opettamiseen muille lajikokeilujen muodossa.

Yläkoulussa ja lukiossa oppilaita kannustetaan vastaavasti kulkemaan koulumatkat ja siirtymät pyöräillen tai kävellen, osallistumaan säännölliseen ohjattuun välituntitoimintaan sekä hyödyntämään oppituntien aikaisia taukoliikuntamahdollisuuksia ja vaihtelevia työskentelyasentoja. Kaikilla kouluasteilla järjestettävistä teemapäivistä esimerkkeinä ovat talviliikuntapäivä, harrastuspäivä sekä kevätkauden päättävä liikuntapäivä, ja kokonaisuutta toteutetaan yhteistyössä kunnan hyvinvointipalveluiden kanssa.

Aktiivisen arjen vakiinnuttamiseksi ja liikkumisen edistämiseksi koko kunnan tasolla sivistysvaliokunnan on tarkoituksenmukaista ohjata valmistelua siten, että hyviksi havaittuja toimintamalleja – kuten pitkiä välitunteja, oppilaiden osallistamista, ohjattua välkkäritoimintaa sekä aktiivisia koulumatkoja – sovelletaan johdonmukaisesti kaikissa Nakkilan kouluyksiköissä.

Koulukohtaisten vastuuhenkilöiden rinnalla liikkumisen lisääminen tulee saattaa osaksi koko opetushenkilöstön ja koulunkäynninohjaajien jokapäiväistä työtä. Lisäksi Move!-mittauksista saatavaa kuntatason tietoa tulee hyödyntää määrärahojen ja resurssien kohdentamisessa, ja yhteistyötä kunnan hyvinvointipalveluiden sekä paikallisten urheiluseurojen kanssa on syytä syventää entisestään matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja tasavertaisten olosuhteiden varmistamiseksi kaikissa kouluyksiköissä.

Aktiivisen arjen vakiinnuttamiseksi ja liikkumisen edistämiseksi koko kunnan tasolla sivistysvaliokunnan on tarkoituksenmukaista ohjata valmistelua siten, että hyviksi havaittuja toimintamalleja – kuten pitkiä välitunteja, ohjattua välkkäritoimintaa sekä aktiivisia koulumatkoja – sovelletaan johdonmukaisesti kaikissa Nakkilan kouluyksiköissä. Koulukohtaisten vastuuhenkilöiden rinnalla

liikkumisen lisääminen tulee saattaa osaksi koko opetushenkilöstön ja koulunkäynninohjaajien jokapäiväistä työtä. Lisäksi Move!-mittauksista saatavaa kuntatason tietoa tulee hyödyntää määrärahojen ja resurssien kohdentamisessa, ja yhteistyötä kunnan hyvinvointipalveluiden sekä paikallisten urheiluseurojen kanssa on syytä syventää entisestään matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja tasavertaisten olosuhteiden varmistamiseksi kaikissa kouluyksiköissä.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Koski Jari
Päätösehdotus	Sivistysvaliokunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	siirto kunnanhallitus